

13 Mavzu: O‘zbekiston Respublikasi adliya vazirligi Intelektual mulk electron davlat xizmatlari portalidan sohadan kelib chiqib samarali foydalanish

Reja:

- 1. Ilmiy kashfiyotlar va innovatsiyalarni himoya qilish:**
- 2. Intellektual mulkka doir huquqiy savodxonlikni oshirish:**
- 3. Elektron xizmatlarni rivojlantirish va jarayonlarni optimallashtirish**

Kashfiyotlarni patentlash: Ilmiy-tadqiqot muassasalarida yaratilgan yangi texnologiya, usul yoki mahsulotlarni patentlab, mualliflik huquqlarini himoya qilish imkonini beradi. Bu tadqiqotchilarga o‘z ishlarini tijoratlashtirish imkoniyatini ham taqdim etadi.

Dasturiy mahsulotlar va algoritmlar uchun huquqiy himoya: Innovatsion dasturiy mahsulotlar va hisoblash algoritmlari uchun huquqiy himoyani ta’minlash orqali texnologik taraqqiyotga hissa qo‘shish.

O‘quv va maslahat xizmatlari: Portal orqali intellektual mulkni huquqiy himoya qilish va foydalanish bo‘yicha onlayn o‘quv kurslari va maslahat xizmatlarini tashkil qilish. Bu foydalanuvchilarning o‘z intellektual mulkini qanday ro‘yxatdan o‘tkazish va himoya qilish kerakligini yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.

Resurslardan samarali foydalanish uchun ko‘rsatmalar: Ilmiy-tadqiqot muassasalari va ishbilarmonlar uchun qo‘llanmalar tayyorlash, ularga portal imkoniyatlaridan to‘g‘ri foydalanishda yordam beradi.

To‘liq onlayn xizmatlar: Portal orqali intellektual mulk obyektlarini ro‘yxatdan o‘tkazish, monitoring qilish va huquqlarni boshqarish xizmatlarini to‘liq onlayn shaklda amalga oshirish imkoniyatini kengaytirish. Bu vaqt ni tejaydi va jarayonlarni soddallashtiradi.

Avtomatlashtirilgan bildirishnomalar tizimi: Intellektual mulk huquqlarini yangilash, monitoring qilish yoki boshqa zarur amallar haqida foydalanuvchilarni avtomatik tarzda ogohlantiradigan tizimni yaratish.

Korrupsiyaga qarshi kurash va shaffoflikni oshirish:

Jarayonlarning shaffofligi va ochiqligini ta’minlash: Har bir ariza va jarayon bosqichlarini kuzatish imkoniyatini beruvchi vositalarni joriy etish orqali huquqiy himoya jarayonini shaffof qilish. Bu foydalanuvchilarning huquqlari va manfaatlarini yaxshiroq himoya qilishga yordam beradi.

Elektron audit tizimi: Intellektual mulk bilan bog‘liq muayyan huquqlarni rasmiylashtirish jarayonida soha mutaxassislari va foydalanuvchilarga nisbatan adolatli va shaffof audit tizimini tashkil etish.

Xalqaro miqyosda hamkorlikni kengaytirish:

Xalqaro tashkilotlar bilan integratsiya: Jahon intellektual mulk tashkiloti (WIPO) kabi xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni kengaytirish orqali O‘zbekistonda ro‘yxatdan o‘tgan intellektual mulk obyektlarini xalqaro miqyosda himoya qilish va targ‘ib qilish imkoniyatini yaratish.

Xorijiy davlatlar bilan tajriba almashish: O‘zbekiston Respublikasi intellektual mulk tizimini yanada takomillashtirish maqsadida xorijiy davlatlarning ilg‘or tajribasini o‘rganish va integratsiyalash imkoniyatlari. Bu ilmiy-texnologik hamkorlikni rivojlantirish uchun imkoniyat yaratadi.

Intellektual mulkni iqtisodiy rivojlanishga jalb qilish:

Tadqiqot loyihalarini tijoratlashtirish va investitsiya jalb qilish: Innovatsion tadqiqot loyihalari va ishlanmalarning tijoratlashtirilishini qo‘llab-quvvatlash, investitsiya jalb qilish orqali ilmiy-texnologik rivojlanishni qo‘llab-quvvatlash.

Startaplar va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash: Intellektual mulk obyektlarini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash orqali ilmiy va texnologik startap loyihalariga mablag‘ ajratish va ularning rivojlanishini rag‘batlantirish.

Adliya vazirligining intellektual mulk elektron davlat xizmatlari portalidan foydalanish orqali ilmiy-tadqiqot muassasalari, tadbirkorlar va startaplar o‘z loyihalarini samarali himoya qilish va rivojlantirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa intellektual mulkning iqtisodiyotdagi o‘rnini oshirish va O‘zbekistonni innovatsiyalar markaziga aylantirish yo‘lida muhim qadamlardan biridir. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining intellektual mulk elektron davlat xizmatlari portalidan samarali foydalanish bo‘yicha qo‘srimcha jihatlar:

Intellektual mulk to‘g‘risidagi ma’lumotlar bazasini shakllantirish va monitoring qilish:

Ochiq ma’lumotlar bazasi: Portalda intellektual mulk obyektlari bo‘yicha ma’lumotlar bazasini shakllantirib, unga ochiq kirishni ta’minlash. Bu foydalanuvchilarga, tadqiqotchilarga va tadbirkorlarga yangi texnologiya va ishlanmalarni kuzatish va tahlil qilish imkonini beradi.

Monitoring tizimini rivojlantirish: Portalda intellektual mulk obyektlari bo‘yicha monitoring tizimini joriy etib, ularga bo‘lgan talabni tahlil qilish va ushbu obyektlarning iqtisodiyotdagi ahamiyatini baholash imkoniyatini yaratadi.

Tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash:

Biznes akselerator va inkubator dasturlari: Startaplar va tadbirkorlar uchun intellektual mulk obyektlarini tijoratlashtirishga qaratilgan maxsus akselerator va inkubator dasturlarini tashkil qilish orqali innovatsion g‘oyalarni amalga oshirishni

rag‘batlantirish.

Tadbirkorlik va huquqiy maslahat markazlari: Innovatsion tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash uchun maxsus maslahat markazlarini tashkil etish. Bu yerda intellektual mulk huquqlarini himoya qilish va ulardan tijorat maqsadida foydalanish bo‘yicha huquqiy yordam ko‘rsatiladi.

Ta’lim va kadrlar tayyorlash dasturlari:

Intellektual mulk bo‘yicha o‘quv kurslari: Portal orqali universitetlar, ilmiy-tadqiqot institutlari va tadbirkorlar uchun intellektual mulk bo‘yicha maxsus onlayn kurslar, o‘quv modullarini tashkil qilish. Bu kadrlar malakasini oshirish va huquqiy savodxonlikni kengaytirishga yordam beradi.

Yosh olimlar va tadbirkorlar uchun grant dasturlari: Intellektual mulk obyektlari bilan bog‘liq innovatsion loyihalarni rivojlantirish va tijoratlashtirish uchun yosh olimlar va tadbirkorlarga grant ajratish dasturlari. Bu yosh kadrlarni ilm-fan va texnologiyaga jalb etadi.

Intellektual mulk obyektlarini ro‘yxatdan o‘tkazish jarayonini optimallashtirish:

Arizalar ko‘rib chiqish muddatlarini qisqartirish: Ro‘yxatdan o‘tkazish jarayonida arizalarni avtomatik ravishda qayta ishslash va elektron tarzda tasdiqlash jarayonini joriy etish orqali arizalarni ko‘rib chiqish muddatlarini qisqartirish.

Qayta ishslash va tahlil qilish vositalari: Intellektual mulk obyektlari to‘g‘risidagi ma’lumotlarni tahlil qilish va ular asosida yangi ishlanmalarning salohiyatini baholash imkonini beradigan texnologik vositalarni rivojlantirish.

Hududiy va xalqaro intellektual mulk hamkorligini kengaytirish:

Hududiy intellektual mulk markazlari: O‘zbekistonning turli hududlarida intellektual mulk bilan bog‘liq masalalarni hal qilish uchun markazlar tashkil etish. Bu hududiy tadbirkorlar va tadqiqotchilar uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

Xalqaro intellektual mulk himoyasi: O‘zbekiston intellektual mulk obyektlarini xalqaro bozorlarda ham himoya qilish va huquqlarini saqlash uchun xalqaro intellektual mulk tashkilotlari bilan hamkorlikda dasturlarni kengaytirish.

Ochiq muhokama va fikr almashish platformasi:

Foydalanuvchilar fikr-mulohazasi: Portal orqali foydalanuvchilar o‘z mulohaza va takliflarini bildirishi mumkin bo‘lgan maxsus platforma yaratish. Bu intellektual mulk bilan bog‘liq jarayonlarni yanada takomillashtirish imkoniyatini beradi.

Ekspertlar bilan onlayn uchrashuvlar va seminarlar: Intellektual mulk

sohasidagi yangiliklar va o‘zgarishlar haqida ma’lumot beruvchi onlayn uchrashuvlar va seminarlar tashkil qilish.